

Előfizetési árak

helyben:
Egy évre . . . 12 frt.
Fél évre . . . 6 »
Negyed évre . . . 3 »
Egy óra . . . 1 »

Vidéken:
Egy évre . . . 14 frt.
Fél évre . . . 7 »
Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1.20
Egy példány 5 kr.

ALFÖLD

Hirdetések díja:

Négy hasábos petitser
egyszeri hirdetésnél
8 kr.
Minden következő sor
további hirdetésnél
6 kr.
Nyilttér sora 15 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

(Telefon 117.)

Templom-utca 14. szám, I. emelet, hova a lap szellemi
részét illető közlemények intézendők.

POLITIKAI NAPILAP,

A FÖLDMŰVELÉSI, IPARI ÉS KERESKEDELMİ
ÉRDEKEK KÖZLÖNYE.

KIADÓHIVATAL:

(Telefon 291.)

Varga József és Társa könyvnyomdája templom-utca 14. sz.
hova az előfizetési és hirdetési pénzek küldendők.

Gazdasági politika.

Budapest, márczius 30.

Ha Magyarország nem volna agrikul-
turális állam, még akkor is botrányos
volna az a teljes nemtörődés, melyet kor-
mányaink a mezőgazdaság iránt évek hosz-
szu során át tanusítottak. Kiválólag ipar-
üzésre utalt országokban is több érzékkel
és gondoskodással ápolják feladatuk ma-
gaslatán álló kormányok a mezőgazdák
érdekeit. A magyar mezőgazdaság, mely
pedig ez ország jólétének legfőbb forrása
és támasza, valóságos mostoha gyermeke
volt a törvényhozásnak és kormányzatnak,
sőt úgy bánt vele, a mint bánnak a ten-
gerentul elfoglalt gyarmatok népével azok
a kereskedő nagyhatalmak, melyeknek semmi
egyéb céljuk nincs, mint idegen érdekek
javára megnyomoritani és kiszivattyuznieze-
ket a gyarmatokat.

Igazuk van Bujanovics Sándornak és
Makkfalvay Géának, kik szakavatott és
sújtó érvekkel mutatták ki a képviselőház-
ban, hogy ebben az országban van min-
den képzelhető politika, csak gazdasági
politika nincs. Az egymást követő kormá-
nyok és az az állandó többség, melynek
kebeléből ezek a kormányok kikerülnek,
koldusbotra juttatták a magyar gazdát, a
kit ezer veszedelmek martalékául dob-
tak oda azért, hogy minél jobban dé-
delgethessék és biztosithassák Ausztria
iparát és annak az internacionál tőké-
nek korlátlan uralmát, mely nem ismer sem

hazát, sem nemzetet. És mikor a ma-
gyar gazdák megmozdulni mertek és
tiltakoztak e lelkismeretlen kihasználás el-
len, akkor a kormány a kormánypárt és
a kereskedők sajtója a legrutább támadást
intézték azon társadalmi osztály ellen,
mely e hazában a legönzetlenebb és
legönfeláldozóbb államfenntartó tényezőt
képezi.

Ennek az elvakult hatalmi politikának
legmegdöbbentőbb következménye az, hogy
a föld megindult és kísétál a magyar gaz-
da lábai alól. A mi birtokában megmaradt,
az legnagyobb részt adóssággal van ter-
helve, melynek kamatai agyonnyomják a
legmegfeszítettebb iparkodást. Naponként
halljuk, más-más variánsban, hogy mily ba-
jokat okoz a megkötött birtok és hogy az
egészséges vagyonforgalomról kell a tör-
vényhozásnak gondoskodnia. De azután ar-
ról, hogy a meg nem kötött birtok meg-
maradjon a magyar gazda kezén s a bir-
tok-forgalom az egészséges adás-vételnek,
ne pedig a kényszer-eladás szerencsétlen-
ségeinek legyen eredménye, erről gondos-
kodni ugyanazok, kik a kötött birtok el-
len folytatnak hadjáratot, nem tartják egy-
általán feladatuknak. Pedig ha igaz az,
hogy a földtulajdon megkötöttsége két-
ségtelenül visszasságokat szül, még igazabb
az a másik elv, hogy éppen állami és nem-
zeti szempontból sokkal nagyobb bajok for-
rása az oly kormánypolitika, mely nem-
csak pusztulni engedi a mezőgazdát, de
mindent megtesz maga arra nézve, hogy

előmozdítsa, sőt elkerülhetlenné tegye ezt
a pusztulást.

A kormányok kereskedelmi politikája,
mely az Ausztriával kötött szerződésekben
nyer kifejezést, ennek a pusztulásnak leg-
főbb oka. Ez a politika az osztrák ipart
védi s a magyar gazda zsirját az osztrá-
kok számára főzi ki. És ebben a tekintet-
ben nagyon félünk, hogy ez a szerencsét-
len irányzat nem okult azokon a katasztró-
fákon, melyek lelkét terhelik. Meglehet,
hogy az új kereskedelmi szerződésben biz-
tosítani fog a kormány az ország részére
nehány látszólagos előnyt, de bizonyos,
hogy másfelől a kvóta felemelése oly ba-
jokat fog az országra zuditani, melyek leg-
nagyobb mérvben ismét a magyar gazdát
fogják sújtani.

Semmi sem mutatja jobban azt a
nagy erkölcsi elzúllást, mely ennek az or-
szágnak társadalmában tapasztalható, mint
az a tény, hogy a politikai érdek-uralom
fösztogatásainak, melyeket a mezőgazda-
sággal szemben elkövetett, nem volt ké-
pes ez a maga javarészában földművelés-
sel foglalkozó nemzet ellenállani. Az a
folytonos elszegényítési politika, mely ha
nem is mindig tudatosan, de annál na-
gyobb rendszerességgel folyik az ország-
ban, különösen a fuzió óta, s melynek
legelső áldozata a mezőgazda, másrésről
az érdekek harcának az a tervszerű ápo-
lása, mely a forgó tőkének mindenhatóvá
tételével együtt jár, erőtelenné és fásulttá
tették a magyar társadalomnak legéletké-

A drágakövek hazájából.

— Az Alföld eredeti tárczája. —

Írta: Ifj. Kintzig János.

Tehát fei Kandyba a régi ceyloni királyok
székhelyéhez; minden Buddhista vágyainak ne-
továbbjához, a sziget gyöngyéhez. Négy és fél
órai ut vasuton Colombótól. Körülbelül két óra
hosszat termékeny síkságon haladunk keresztül,
smaragd zöld színben ragyogó rizsföldek, vagy
tarlók, melyeken bivalyok térdig az iszapba sü-
lyedve tengetik éltüket, s a széleken legelésző
zebuk, mangofa, kókuszpálma s banán alkotta li-
getek, vagy ilyenek közé majdnem elrejtett fal-
vak, lotosvirággal telehintett tavak, melyekben
vidáman lubiczkoltak a falu gyermekei, tették
változatossá a tájat. Majd lassan emelkedni kez-
det utunk, bevágások között haladtunk itt-ott, a
dombokon a kultura helyébe néha Jungleok
lépnek, egy-egy patak is csörgedez, s végre
meglátjuk az első ültetvényt. Egy állomásnál
még egy mozdonyt kapcsolnak vonatunk elé,
rohamosan emelkedünk, s a legszebb látvány tár-
ul elénk. Mindenütt a hegyoldalba vágott uton
halad vonatunk, óriási magasba tornyosuló szirt-
falak mellett, át hosszú tunelekben, keresztül
szédítő mélységeken s ilyenek mellett. Alattunk
a mesterségesen alkotott terasse-szerű rizsföldek
melyek között lassan csörgedezett a magasból
alávezetett patak, biztosítva a jó termést, e rizs-
földek fent övezve kokus, areca s a felejthetlen
szépségű taliput pálmától. Thea ültetvények kö-
zött szökelték alá a hegyi patakok, itt-ott egy-
egy óriás fekete sziklán átugorva, melyet sze-
szélyében helyezett csak oda a természet. Egy
egy kormos égett fatörzs is emelkedik a ma-
gasba, jelezve, hogy az alkotást itt pusztítás
előzte meg. Egy-egy nyiltabb helyen kuszó nő-

vények fődte házikókat is láthatunk; a szorga-
las ültetvényesek lakássi ezek. A kultura azon-
ban még nem hódított tért mindenütt, s jogát
követeli a hamisítatlan természet, sűrű erdőkkel
borítván a hegyoldalakat. A távolban magasra
törő bércek csodás alakzata vonta s bilincselte
le tekintetünket. S e csodás szép képet,
mely itt élénk tárult, kigyózon haladó vonatunk
ablakaiból mindig más és más pontról tekinthe-
tünk, s az mindig újat tárt elénk.

E nagyszerű kép még egészen élénk ha-
tása alatt várva, még nagyobbsszerűt, érkezünk
meg Kandyban, s reám, ki itt természeti szé-
pségeket illetőleg rendkívül vártam, valamint a
régir királyok aranykorára emlékeztető nagysza-
básu alkotásokat, fényes palotájuknak legalább
romjait véltem találhatni, nagyon kiábrándító-
lag hatott.

De legyünk igazságosak, ha Kandy nem is
felelt meg várakozásomnak, s nem érdemi meg
azokat a dicsőymuszokat, melyeket róla zenge-
deznek, azért mégis egy igen szép, bájos hegyi
városka. A vasutról a szokásos handa-banda után
a kulikkal a Oweens-Hotel ott várakozó kocsijába
ülve behajtottunk. Unalmas házak sora volt egy-
felől, de az ut másik felén egy igen élénk for-
galmu vásárcsarnok emelkedett, s egy szép,
szökőkuttal ellátott park foglalt helyt. Rövid pár-
percznyi ut után célhoz jutánk s itt Raden ur
a Hotelier ki magyar ember, a legnagyobb előzé-
kenységgel fogadott, s legjobb szobáit bocsátotta
rendelkezésünkre. Sajna, még csak 8 napja, hogy
átvette a szállodat s még az ő erélyének se si-
került egészen rendet teremteni, s sok minden
kívánni valót hagyott hátra. A szálloda igen jó
helyen fekszik, s ugyszólván mozdulni sem kell,
széles verandájáról az ember mindent átte-
kinthet.

Előtte egy tér, melynek ellenkező oldalán
a híres Buddha-templom Maligawa emelkedik,
balról alacsony, apró házak szegélyezik a tért,
míg jobbról egy különös ornamentikájú kőfallal
kerített tó terül el, mely körül egy gyönyörű
szép sétány húzódik, s melynek közepén egy
kis sziget áll. Bambuscsoportja, pálmáinak korona-
ival lebilincselő szép pontot alkotván a tó sima
vízén.

Egy düledező kapuozslop kandikál elő a
zöld közül, itt állott hajdan a nagy királyok
háreme.

E tő mesterségesen létesítettett a királyok
által, s vizét a közeli patakból nyeri. Felavatása
egyedüli a maga nemében, a királynak ugyanis,
midőn a meder megtelt a patakok vizével, első
dolga volt egyik feleségét, ki bizonyára nem volt
valami takarékos a mi a gardinen perdigt-eket il-
leti s valószínűleg üldözte féltékenységgel, a ha-
bokba temetni.

Az egész helységet mindenünne theával be-
ültetett vagy erdőkkel övezett hegytetők s dom-
bok veszik körül, széppé, bájosá ha nem is el-
ragadóvá téve az egész képet.

Délután elmentem megtekinteni a neveze-
tes templomot, melynek csak bejárata s a szent
medenczét körülvevő kőfal emlékeztet hajdani
nagyságára, míg a többi újabb keletű s meg-
tekintésre alig érdemes. Az udvarban bent egy
különálló épületben, egyszerű négyszögletes eme-
letes alkotmányban őrzetik Buddha fogá. Nagy
nehéz, igen szépen vésett rézajtókkal van elzárva
az alsó rész, s európai előtt ezek nem tárolnak
fől. A falakat igen primitív rajzok ékítik, jelene-
tek Buddha életéből, ugy szintén az emeleten
is, mely tele volt aggatva csillárokkal. A leg-
érdekesebbek az egészen az előcsarnokban alkál-
mazott falfestmények, melyek jelzik a különböző

pesebb tényezőjét, a földművelőosztályt. Ennek a szomorú következménye az, hogy a parlamenten kívül csak nemtörődés, szegénység és érdek uralkodik, benn a parlamentben pedig a politika jutott uralomra, mely nem törődik mással, mint a hatalom birtokának megtartásával, melynek tehát nincs inyére más, mint éppen ilyen parlamenten kívüli állapotok.

A kivándorlás ijesztő mérveket ölt. De épp ily ijesztő a bevándorlás, melynek szabályozásáról mindeddig megfeledezett a törvényhozás. Mind a kettő azt a földet sujtja, melyről régen azt tartották, hogy az ország szent koronájának tulajdona. Ezt a földet azok hagyják el, a kik azt szerették s azok jönnek helyükbe, a kik itt csak azért akarnak élni, mert másutt megélni nem képesek.

Ezt a szerencsétlen, az ország gazdasági bajait tétlenül néző, sőt azokat folyton fokozó politikát nem szabad tovább folytatni. De ennek a rettenetes helyzetnek gyökeres orvoslásához öntudatos gazdasági politika kellene, melyet nem látnak sehol.

Pulszky Károly igazolása.

A Nemzet jelenti s a Nemzetnek bizonyosan igaza van, mert forrásai hitelesek, hogy az országos képtár ügyében a hivatalos vizsgálat véget ért s az igazgató ártatlanságát kiderítette. Idézzük szösz szerint közlését:

A Pulszky-ügy befejezése. Az országos képtár átvizsgálására kiküldött bizottság működésének az az eredménye, hogy semmi hiány sem volt konstataható. A képvisárlásra kiadott összegek is, miután már a nyugták beérkeztek, teljesen fedezve vannak. Pulszky Károlyt tehát másért nem lehet felelősségre vonni, mint hivatalos késedelemért, a miért a nagy munkahalmaz miatt a kitűzött időre elszámolni nem tudott.

Nem kételkedünk a hivatalos ujság állításaiban. Ezt elfogadva, merülnek föl a következő kérdések, melyeket a Budapesti Hírlap vet fel:

Pulszky Károlyt testvére, Pulszky Ágoston csukatta be a bolondok házába, mielőtt számadásait kellő időben rendezhette volna. Személyes szabadságának megsértése miatt miféle elégtételt fog adni öcsésének az igazgató ur?

Pulszky Károlyt több hatósági orvos fokoza az agyaggyulásban szenvedő betegnek jelentette ki s ha a befejezett vizsgá-

lat tényei, a bíróság és a törvényszéki orvosok konstatálják, hogy é p e s z ü, minő felelősséggel tartoznak amazoknak, kik ok nélkül örültnek nyilvánították s ki fogja ez orvosokat beszámíthatóságukra nézve megvizsgálni és felelősségre vonni?

Az országos képtár igazgatója ellen Wlassics közoktatási miniszter indított előbb fegyelmi, azután bírói vizsgálatot a képvisárlásoknál tanusított eljárásának szabálytalanságai, számadásainak rendetlensége s a rábizott állami pénzekből mutakozó hiányok miatt.

Tévedhetett-e egy miniszter ennyire? S ha tévedett s egy derék férfiut így meggyalázott, neki a legteljesebb elégtételt adni tartozik. Mi-ben fog állni ez elégtétel?

A miniszter, ki a szabadelvű párt egyik jeles tagját így kompromittálta, magát a pártot és a kormányt a képviselőházban akkora zavarba ejtette s az egész országot felháborította s a külföld előtt is minden ok nélkül meghurcoltatta, azt a minisztert a szabadelvű párt bizalmával tovább is támogathatja-e?

A budapesti fenyítő törvényszék Pulszky Károlyt vizsgálati fogságba helyezte, hetekig sa nyargatta, ide-oda czipelte. Ügyész, bíróság, az egész magyar büntető bíraskodás szégyent vallott s bocsánatot kérhet az ártatlan Pulszky Károlytól, kit ok nélkül üldözött. De ez a bocsánatkérés még nem kárpótlás a szenvedéskért a szegény áldozatnak. S mert törvényünk nincs, mely az államot a bírói önkény által megbántottaknak kártalanítására kötelezné, a Bánffy-minisztérium gondoljon ki valami jutalmat számára.

Nem lehet másért felelősségre vonni Pulszky Károlyt, mint hivatalos késedelemért, ezt írja a Nemzet. Ezért kaphat legfőlebb dorgálást, ennyi legyen az ő büntetése s ha hivatalát megtartani Wlassics alatt vonakodnék, az önértékes férfiúnak vagy nyugdíj járand, vagy ha főispánságot nem vállal, ki kell őt nevezni Nopcsa báró helyébe intendánsnak.

Kvóta és kiegyezés.

Arad, márczius 30.

Tudvalevő, hogy az osztrák kvótabizottság nuncziumában azt javasolja, hogy Magyarország ezentúl a közös ügyekben 42 perczentet vállaljon el, míg a többi 58 perczent Ausztriára esnék.

A „Neue Freie Presse”, amely tudvalevőleg olyan nagyon szereti Magyarországot, tegnap megint dokumentálta ezt a szeretét azzal, hogy igen üdvösnek, méltányosnak mondja ezt az arányt, vagyis azt, ha Magyarországra minél

több terhet rónak. Azt igyekezik megmagyarázni, hogy 42:58 arány Magyarországra nézve tulajdonképpen csak 40 perczentet jelent és meg akarja győzni olvasóit arról, hogy ez a legszebb, legigazságosabb megoldása a kérdésnek.

A „N. Er. Pr.” nagy magyar szeretetével tekintettel sajnálattal kell kijelentenünk, hogy mi éppen nem vagyunk ezen a nézeten; nem is hisszük, hogy az ilyenféle okoskodásokat, amelyek szerint üdvös és méltányos, ha egy országra minél nagyobb terheket rónak, akárhol is elfogadnák és elhinnék.

De sajnálatos dolognak tartjuk, hogy ezt a magyarellenes osztrák irányt, amely eleinte csak egyes cikkekben nyilvánult, de most már erős, veszedelmes áramlattá növekedett, s a melynek célja, hogy csak minél több súlyosabb terhet rójanak annak a gyűlölt Magyarországnak a nyakába — nálunk olyan non chalance-szal nézik, türrik. Politikai körökben nem látunk semmi mozgalmat ez áramlat ellensúlyozására; sem egyesek, sem testületek nem szervezkednek az ellenünk törő osztrák agitációk ellen.

Ime, még a magyar kvóta-küldöttség sem emelt eddig szót a tervezett arány tárgyában. Azzal a kijelentéssel, hogy nunczium még nem érkezett, formai dolgokról tanácskozott mai ülésén; a fontos kérdésben ugylátszik csak békésen, csak tapintatosan elve szerint akar eljárni.

Félhivatalos értesítés szerint ugyanis a magyar kvóta-küldöttség szombaton Széll Kálmán elnöklete alatt ülést tartott, melyen a kormány részéről Lukács pénzügyminiszter volt jelen. Mivel az osztrák kvóta-bizottság üzenete mindeddig nem érkezett meg, a magyar bizottság mai ülésében csak a két deputáció közti érintkezés módjait foglalkozott s elhatározta, hogy ezuttal is a hasonló régebbi alkalmakkor követett mód szerint fog eljárni. A bizottságok tanácskozásairól közlések csak kölcsönös egyetértéssel s akként fognak történni, hogy azok egyidejűleg jelenjenek meg Budapesten és Bécsben. Egyes bizottsági tagok némely kérdésekre nézve további adatokat kértek a kormánytól s a pénzügyminiszter kijelentette, hogy azokat lehetőleg mielőbb a bizottság rendelkezésére fogja bocsátani. A bizottság legközelebbi ülését csak a husvéti ünnepek után fogja tartani.

A kiegyezési tárgyalásokat a két kormány tagjai április 9-án folytatják majd Budapesten, Az örlési engedélyről, vasuti tarifákról s a déli

bűnökért a tulvilágon elszenvendő büntetéseket; sajna, nem volt köztük, de hisz erre a jó öreg nem is gondolhatott, hogy mi büntetés jár azon papoknak, kik az idegeneket nemtelenül pum-polják s folyton nyomában lévő, s kéregetve, gyötrik, mert ezzel ijeszthettem volna a tola-kodó papokat.

Kimenne, mégis rászántam magamat s e tola-kodó népségnek adtam 30 centet; megvetéssel néztek reám, s kijelentették, hogy más gentlemann 1 rupiát szokott adni. Ekkor alkalmaztam először s azóta a legjobb eredménnyel, azon eljárást, hogy az elégedetlenkedőktől, s itt mindenki az, a már adott összegnek egy részét visszaveszem. Biztos és olcsó módszer; rögtön tovább állanak.

Más nevezetessége Kandynak nincs, a ben-szülöttek negyede a már sokszor látott képet nyújtja, s így midőn kissé hüsebb lett, egy kocsiba ülve kimentem megnézni az annyira feldicsért Peradenya-i kertet. S valóban az, a mi itt számunkra élé tárul, méltó sujtet-je lehet egy a természet szépségeit dicsőítő költőnek; minden egyes részleteiben nagy festő ecsetjére méltó. A tropikus flora eddig nem látott üdőségben és pompában, emberi kéz által izlésesen csoportosítva fejt ki összes bajait. A 150 acre területet elfoglaló hely minden egyes pontja csodálatra méltó, megtekintésre érdemeset nyújt.

Lehetetlen leírni a növényzet ezerféle csodás, eddig nem látott változatait. Százféle orchideának szép formája, bájos színe, balsamos illata szinte ittassá tettek, de ez élvezettől, — megittasulni a természet ölen a formák szépségétől, színek pompájától, virágok illatától, — megfosztott a csöngettyű szava, mely jelezte, hogy a kert 6 órákor bezáratik. Miért is alkal-

maznak az emberek mindenütt, még ott is, hol a természet segítségével alkotának szépet, gyönyörködtetőt, rendszabályokat, mely minduntalan zavarja az annak szemlélésében elmerülőket.

Hazatérve megebédeltünk; ezután összeült a kupaktanács, s határozatba ment egy kassza összeadása az expedíció költségeinek fedezésére; ez rögtön életbe is lépett, s kezelőjeül a közbizalom gróf Nakót szemelte ki, ki nem állhatván ellen stb. stb. a tisztet el is fogadta.

Élelmi szerek beszerzése, 3., 4. és 5. pedig szakács, sikari s praeparátor felfogadása.

Az élelmiszerek beszerzése könnyen ment, Milles ur boltjában volt minden szükséges, s Raden ur, ki már többször rendezett ily expedíciót, segítségünkre volt. Szakács, kinek képességei iránt én ugyan már kinézésénél fogva se nagy bizalmat tápláltam, is akadt gyorsan. Egy jó bizonyítványokkal ellátott sikari is ajánlkozott, de a neki felajánlott lövő pénz helyett, mely jó vadászat esetén neki 30—50 rupia keresetet is biztosított volna naponként, 5 Rupiat kért naponta. eltekintve minden díjazástól nagyobb vad, ugymint leopard, szarvas, bivaly, krokodil stb. elejtésekor is. Ez a körülmény nagyon lehangolt, s pessimizmussal töltött el úgy a vadászterület, mint sikarink iránt.

Praeparátorunk, kit már előző nap felfogadtunk, oly késekkel jelent meg, melyekkel egy nagyobb vadat nothdürftig ugyan le lehetett volna nyuzni, de colibrit, ha csak nem bűvész az il lető, s nem úgy nézett ki, valóban nem, Sürgetésünkre beszerzett még két rossz bicskát.

Pessimizmussal eltelve a sikert illetőleg, indultam utnak délben Szalay-val, míg Latinovits s Nákó estefelé akartak csak indulni. Rövid egy

órai ut után többnyire kávé és cacao plantedgok közt haladva megérkeztünk Mataleba.

Hegyek közé beekelt szép fekvésű kis falvacská ez, egyetlen egy utcája hosszan húzódik a keskeny völgyben. Többnyire cserépfedélű faházikók ezek, s mindegyikben egy-egy bolt, a különböző Karry incredenciákkal, más fűszer és gyümölcsökkel, valamint szövetekkel s egyszerű ipari termékekkel. Tudja az ég, itt a faluban is, valamint a merre csak jártam, mindenki kereskedéssel foglalkozik, arra szeretnék most csak rájönni, hogy tulajdonképpen kik is a vevők s produkálók.

A Rasthaus oly szabásu volt, mint a Panadurei, kosztot illetőleg igényeink nagyon alászállottak, s így mi, miután egy üdítő fürdő után megebédeltünk, annak tudatában, hogy a kocsik ügye sürgőnyileg elintéztetett, egész léleknyugalommal engedtuk át magunkat a semmittevés örömének.

Esteledett, s így mi egy lámpával felfegyverkezve kimentünk az indóházhoz fogadni Nákó és Latinovitsot. Megérkeztek a szolgaszemélyzet-tel, töméntelen podgyászszal, s volt dolog, míg minden rendbe hozott. Mihelyt elhelyezkedtek ők is a Rasthausban, előhivatott a postakocsi tulajdonos, valamint a „Bülöw-karr. (zebus szer-kér) tulajdonos. Mindkettő nagyon gyanus kinézésű akasztófa phisionomia volt. Utóbbi rögtön kijelentette, hogy a kért 30 Rupian alul nem megy, s a podgyászt csak két, esetleg három nap alatt szállíthatja Habaránig. Ez utóbbi körülmény súlyos volt, 3 napig szolgák, ital, esetleg élelmiszer nélkül Habaránban vesztegelni, ez valóban nem volt csábító.

Nagy polemia fejlődött, a szolgák is hivatva érezték magukat beleelegyedni, s miután úgy a postakocsi mint a Bülöw-karr tulajdonos exce-

vasut kérdéseiről lesz szó és természetesen, hogy a félhivatalos tudósító most is, mint mindig, a kérdések legpompásabb megoldását helyezi kilátásba következő kommunikációjával:

»Április 8-ikán a közös minisztereken kívül a kiegyezés megújításának előkészítésére hivatott osztrák miniszterek is, Badeni gróf miniszterelnökkel élükön Budapestre érkeznek a tárgyalások folytatása végett.

Eltételezve kisebb nézeteltérések kiegyenlítésétől, ezen tárgyalásokban leginkább szó lesz az őrlési engedélyről, a vasuti tarifákról és a déli vasut kérdéséről. Ami az utóbbit illeti, megállapodás létrejöttében, a társaság magyar hálózata kezelésére szorítkoznék, míg az osztrák hálózat az osztrák kormány egy évenként fizetendő járadékért megváltaná. A magyar hálózat megváltása, amelyet az előbbi kormány alatt az osztrák hálózat megváltásával együtt terveztek és amely akkor csupán a két kormány közt a járadék felosztása tekintetében felmerült nézeteltérések miatt feneklett meg, ez idő szerint a magyar kormány részéről, úgy látszik, nincsen tevékenyvéve.

Magától értetik, hogy a déli vasut önálló magyar hálózatra bizonyos számú éveken át — az idő ma még nincsen megállapítva — tarifaviszonyait nem alkalmazná az osztrák hálózatához úgy, hogy a magyar forgalmat a tanszakció következtében semmi hátrány sem érhetné.

Külföldi politika.

— A francia külügyér lemondása.

Párisi sürgöny jelenti, hogy Berthelot külügyminiszter családi és egészségügyi okokból lemondott. A külügyminiszter családi és egészségügyi bukásában persze nem hisz senki. Nagyön erőszakolt dolognak tűnik föl, hogy ép akkor romlott meg az egészsége, midőn szemben a dongolai expedícióval oly álláspontra helyezkedett, melyet józan észszel megtartani nem lehetett.

Anglia nem egy alkalommal, így a szíami kérdésben is, igen előzékenynek mutatta magát a francziák iránt az utóbbi időkben; és így nem volt okos dolog oly kérdésben ellenkezni vele, melyet a kényszerűség szabott Anglia elé. Mert annyi bizonyos, hogy Egyiptomot a máhdisták részéről fenyegető veszedelem ellen meg kell védelmezni, ez pedig csak úgy történhetik meg alaposan, ha a dervisek hatalmát megtörik.

Ez ellen sem ész, sem jogszerűleg Fran-

ciaország nem tiltakozhatott volna. De Berthelot elhamarkodott állásfoglalása következtében, kénytelen volt az egyiptomi államadósság felügyelő bizottsága többségének azon határozata ellen, melylyel a dette publique tartaletkéjéből kért 500,000 fontot megszavazta, tiltakozni, az az oly lépést tenni, melyről előre tudta, hogy sikertelen, ami által biztos éhbec-nek tette ki magát.

Ilyen baklövés után természetesen dolog, hogy Berthelot urnak megromlott az egészsége.

— A bolgár fejedelem Konstantinápolyban.

A bolgár fejedelemnek konstantinápolyi tartózkodásáról jelentik a »Kel. Ért.«-nek: török körökben nem kis feltűnést keltett, hogy a bolgár fejedelmet sokkal nagyobb díszszal és kitüntetésekkel fogadták, mint hasonló alkalmakkor az egyiptomi kedivét. A pályaudvartól a Yildiz palotáig 4 lovas diszhintón ment és az egész utmentén csapatok voltak fölállítva, amelyek katonai tisztelegéssel fogadták a fejedelmet. Egy tábornok és 4 őrnagy, valamennyien a szultán hadsegédei, lóháton kísérték a kocsit, utánuk pedig a császári testőrség egy iovasszáda ment. A fejedelem itt időzésének egész tartamára a szultán különös kedveltjét, Ahmed Ali basát rendelték melléje szolgálatára. A nagyhéten a fejedelem, ki mint katolikus diszebédekre nem fogadhat el meghívást, kirándul majd Konstantinápoly környékére és meglátogatja a hercegszigeteket, a Boszporust, az édes vizeket, a herkei császári porcellángyárat, esetleg elmegy Brüsszába és Ismidbe is. A mai napon a fejedelem misét hallgatott a bolgár templomban s azután meglátogatta a bolgár iskolát és papnevelő intézetet.

— Az angol külügyminiszter nyilatkozatai.

Curzon, külügyi államtitkár, Southfordban tegnap beszédet tartott, melyben kifejtette, hogy Anglia az olaszok iránt, akik Angliának régi barátai, nagy rokonszenvet érez. Az olaszoknak Kassalában való esztelen veresége Egyiptomra nézve nem képez veszélyt. Angliának a dongolai expedícióban való közreműködése nem provokáció Franciaországgal szemben. Senkinek sincs szándékában Franciaország érzékenységet megsérteni. Egyiptom biztonsága épúgy érdekli Franciaországot, mint Angliát. Angliának Egyiptomot illetőleg Franciaországgal szemben való magatartása az utóbbi hat hónap alatt barátságos volt. Curzon annak a reményének adott kifejezést, hogy Franciaország az egyiptomi kérdést annak megvizsgálásánál más színben fogja látni. A Dél-Afrikára és a Venezuelára vonatkozó nehézségek még mindig fennállanak és továbbra is óvatosságot és körültekintést igényel-

rendőrökre, behívatta a négy szolgát s a rendőrök előtt ismétlődő rendetlenség esetén rémképeket festett; ha nem csalódom, szintén kevés hatást érve el.

Ezután elindultak a rendőrök kocsit keresni s hoztak is egyet, ki ugyan a rendes díjért, de szintén csak 3 nap alatt volt hajlandó odaszállítani podgyászainkat.

Összebeszél a falu népe, itt nem volt mit tenni.

E kísérlet után Nákó és Latinovits is kijelentették, hogy fölhalgnak az egész dologgal s visszatérnek Kandyba. Ez elhatározás után végre fél 2-kor lefeküdtünk. Alig szunyadok el, arra ébredek, hogy Szalay ablakát rettenetesen zörgetik; ez még némi elégtétellel is töltött el, Szalay ugyanis a dolog legkellemesebb részét választván magának, ebéd után lefeküdt. De utólérte sorsa, a rendőrök, kik végre találtak egy szekert, őt zörgették fel. Mi hárman az előzmények után nem voltunk hajlandók folytatni e kalandos utazást s így a reggeli után, melynél még a jegyre pénzt kérő szakács, a megrendelés jogcímén pénzt követelő postakocsi megösmerekedtek bambus-pálcáinkkal, elvált a társaság. Mi hárman vissza Kandyba s Szalay, ki a vadászatot mi áron sem akarta feladni, el Habaránába.

Ez volt végleges felosztása az annyi jogos szép reménnyel utnak indult társaságnak, mely azonban a muzeum érdekében, hogy dr. Madarász, kire ezen egész dolog ódiума amúgy is háramlik, ha már elrontotta a mi mulatságunkat, legalább szép eredménnyel fog hazatérni.

nek, szóló azonban hiszi, hogy sikerülni fog a vihart föltartóztatni. Roseberrynek kijelentésével szemben Curzon kijelenti, hogy a jelenlegi kormány érdeme, hogy az Amerikával való háboru veszélye megszűnt, hogy a viszony Németorral javult és végül, hogy a kormány megnyerte Németország támogatását az egyiptomi kérdésben.

Távirati tudósítások.

A honvédségélyezés ügye.

Budapest, márczius 30. (Saj. tud. táv.) A miniszterelnökségi palotában ma délután félhat órakor báró Bánffy Dezső elnöklete alatt egy tanácskozmány vette kezdetét, melyet az 1848—49-iki honvédek segélyezése ügyére vonatkozólag hívtak össze.

A miniszterelnökön kívül a miniszterium részéről résztvesz a tanácskozmányban: Dárdai Sándor miniszteri tanácsos és Balla Gyula titkár, meghívtak továbbá: Balogh Sándor, Beniczky Miksa, Busbach Péter, Csatáry Lajos, Czorda Bódogh, dr. Éder József (Székesfejervár), Fejérváry Imre, (Makó), Gajzágó Salamon, Görgey Kornél, báró Harkányi Frigyes, Hegedüs Ferencz, Hollósi Ernő, Illyés Bálint, Lakatos Miklós, Lévy Henrik, báró Liphay Béla, Markovics Vincze, Nedeczky István, Péchy Tamás, báró Podmaniczky Frigyes, Sárkány József, Tisza Lajos gróf és Uray Imre.

A kormány álláspontja értesülésünk szerint az, hogy tovább mint eddig, nem mehet a segélyezés tekintetében.

Az urbéri telkek.

Budapest, márczius 30. (Saj. tud. távirata.) Erdély Sándor igazságügyminiszter a képviselőház legközelebbi ülésén az urbéri telkek rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot benyújtja.

Tüntetés Magyarország ellen.

Belgrád, márczius 30. (Saját tud. táv.) Mihály metropolita ösztönzésére a theologia hallgatói holnapra meetinget hívtak egybe, hogy tüntessenek azon állítólagos támadások ellen, a melyeket Magyarországban a szerb egyház jogai ellen intéznek. Mint megbízható forrásból jelentik, Mihály metropolitát ezen Magyarország ellen való izgatásokra Karlóczából bujtogatták.

Lueger megerősítése.

Bécs, márczius 30. (Saj. tud. táv.) A bécsi polgármesterválasztást ismét elhalasztották, mert a milleniumi ünnepek idejére mindenáron megakarják akadályozni, hogy Luegert megválasszák.

Nopcsát inzultálták.

Budapest, márczius 30. (Saját tud. táv.) Nopcsa Elek báró intendánssal kellemetlen dolog történt. A kulisszák mögött állván, valaki hátulról megütötte. A tettes elmenekült, mielőtt még felismerhetek volna. Persze, hogy egész Budapest mulat most a népszerűtlen Nopcsa balesetén.

Orosz bizalmatlanság.

Bukarest, márczius 30. (Saját tud. távirata.) Az orosz kormány bizalmas lépéseket tett Konstantinápolyban aziránt, hogy a román hajóraj gyarapodását a Feketetengeren meggátolják. — Orosz részről azon fáradoznak, hogy a portával megegyezésre jussanak arra nézve, hogy a román hadihajók elől a Dardanellákon való keresztülmenetelt elzárják. Az orosz kormány bizalmatlanságát a küstendsi kikötő megerősítése is nagyban növelte.

Szerb kabinetválság.

Belgrád, márcz. 30. (Saját tud. távirata.) A kabinet-kérdés megoldását elhalasztották. A radikálisokat és liberálisokat a király arról biztosította, hogy Athénból való visszatérése után

láttak a szemtelenségben, a legnagyobb gyorsasággal repültek kifelé.

Négy szolgánk elindított szekeret keresni, s mi nem a legjobb hangulatban ültünk az éppen felhordott ebédhez.

Mulik egy óra, mulik kettő, a szolgáknak se hire, se hamva. Végre megjelenik a szakács, támolyogva, jön a praeparator; ő buzgó katolikus, a templomban volt, a sikari bátyjánál rizskását evett, de szekerről egyik sem gondoskodott. Ezekkel az emberekkel akartunk mi a vadonba indulni; én teljes fatalizmussal lefeküdtem egy pamlagra s vártam a tovább történendőket.

Egyszerre csak felbukkan Nákó inasa egy az eddigieknél még gyanusabb alakkal. Ez egy Bülow-karr tulajdonos volt, ki miután nemtelen követeléseit Chach-chal is (singhaléz káromló szó) tetézte, szintén az előbbieik sorsára jutott, csak hogy a kiexpediálást most Nákó személyesen intézte el, nem állithatnám, hogy valami gyöngéden.

Ezen jelenetek alatt, melyek a mily kellemetlenek voltak is alapjában véve, reám mégis határozottan komikus benyomást tettek, elhatároztam, hogy ha egyedül is maradok, felhagyok a kilátás nélküli való tervvel lemondok a vadászatról, visszamegyek Kandyba, onnan el Nuwara-Elya-ba s miután úgy is rövid lett volna az az egy hónap, mit India megtekintésére szántam, inkább megtoldom azt az időt s újra megfogadtam, hogy ezentul mindig, mint turista s lehetőleg egyedül fogok utazni.

Nákó még egy kísérletet tett, előhívatta a rendőröket s miután zárt ajtók mögött tolmács segítségével megmagyaráztatta nekik az alkirályhoz szóló ajánlólevelet, persze minden hatás nélkül e szintén a néppel tartó nativ-

új koalíciós kabinetet fog megbízni. Ezen ígéret azonban nem talál hitelt, a liberálisok és radikálisok vezetőinél. A kölcsön kérdése még nincs megoldva. A bécsi és berlini pénzkörök teljesen visszautasító álláspontra helyezkednek, mert a hármasszövetség politikájának nem állhat érdekében Szerbiának kezébe adni az eszközöket arra nézve, hogy magát a háborúra előkészíthesse és hogy ezáltal a Balkán félszigeten a békét veszélyeztesse.

Milán király és Miklós fejedelem.

Cettinje, márcz. 30. (Saját tud. távirata.) Illetékes oldalról korainak jelentik azon hírt, hogy Miklós montenegrói fejedelem Belgrádba el fog látogatni. Egyszersmind arról is biztosítanak, hogy a kérdésben még nem történt határozat. Miklós fejedelem nem régiben így nyilatkozott: »A meddig Milán fog parancsolni Szerbiában, addig oda a lábomat nem teszem be.«

Aranyművesből miniszter.

Budapest, március 30. (Saj. tud. távirata.) Frankl Leó, budapesti származású aranyművesegéd, aki a kommun idejében francia miniszter lett, ma a kórházban nagy nyomorban halt meg.

Izgató orosz konzul.

Saloniki, március 30. (Saj. tud. távirata.) Az ó-szerbiai arnauták azt követelik, hogy a prizrendi orosz konzult mozdítsák el állásától, mert a konzul a szerbek érdekében izgat. A konzult Akimovics Mihálynak hívják és dalmáciai szerb születésű. Az orosz kormány a porta megkeresésére Akimovicsot Philippopolisba helyezte át.

UJDONSÁGOK.

Napról-napra.

Menyasszonyok lexikonja.

A legújabb irodalmi termék.

Az ezredévet az teszi egy kissé unalmassá, hogy körülbelül egy esztendő óta minden a »milleniumra« készül, még az is, aminek a milleniumhoz egyáltalán semmi köze nincsen. Így a női felöltők árát leszállították, a gyermekkoszikat olcsóbban adják, az adót felemelik, s mindez a — milleniumra. Aztán az irodalmi termékek ezrei, kilenczven százaléknyi alhazafissággal megírott ódák, amelyek egybegyűjtve alapjául szolgálhatnak a jövő ezerévi muzeuma könyvtárának, a rosszabál-rosszabb monografiákból készült emlékalbumok, — mind egy szál a millenium szerencsétlenségére látnak napvilágot. Mindenesetre érdemes és figyelemre méltó azonban egy laibachi német sógor vállalkozása, aki egy új, eddig még igazán páratlanul álló munkával óhajtja gazdagítani a magyar irodalmat, a millenium alkalmából.

Az utazó, aki természetesen roppant diszkréczió mellett folytatja a maga működését, jelenleg Aradon időzik s a tegnapi nap folyamán felkereste szerkesztőségünket. Rokonszenves külsejű, jó modoru úr, akinek minden mozdulatán meglátszik a nagyvívú élet simasága, előkelősége, s minden szavából kiérzik az elegancia. Sok nyelven beszél, s ami csodálatos, a magyart feltűnő tisztasággal. Elmondta hogy miáratban van. Az ő utazásának célja megszüntetni a házasság közvetítő irodák működését, amelyek a maguk szemérmertelenségével az el nem viselhető túlságba menek, s mellett ugyancsak megsarcosolják a szegény papákat. Ennek a mizerábilis állapotnak akar ő véget vetni egy házagpótló munkával, amelyet egy jönevű íróból álló társaság szerkeszt meg, s amelynek adatait most szerzi össze ő és még tíz más utazó az ország egyéb városaiban.

A könyv címe lesz: »Menyasszonyok lexikonja.« Ez a mű magában fogja foglalni az ország összes férjhez menendő leányainak névsorát már tudniillik azokat, akiknek legalább 5000 forintnyi hozományuk van. Ez helyes intézkedés, mivel a mai világban csak nagyon kevés olyan bolond van, aki 5000 forintnál kisebb hozománnyal rendelkező leányt vesz el feleségül. Az utazó az adatokat részint magánértesülések, részint telekkönyvi kivonatokat alapján szerzi be, de mindig a legnagyobb diszkréczióval, s úgy, hogy információi pontosságában kételkedni senkinek oka nem lehet. Arczképeket természetesen nem fog közölni a lexikon, mert ahol hozomány van, ott az arczkép tökéletesen mellékes kérdés. A lexikon magyarázó függelékkel lesz ellátva, amely a szövegben előforduló rövidítéseket deríti fel a betű halmazatban kóroszó völégényj elölt elött. A készülő »Menyasszonyok lexikonja«-ból már készen van egy iv, teljesen kinyomtatva, abból közlünk egyet más a bővebb megérhetésre. Ott láttuk a 9. oldalon:

Klein Rézi; Hoz. 10.000 frt,

Hátrányai: Sz. K.

Előnyei: Z. n. t. Nb. 50.000 frt.

Ennek a sok hieroglifának a megfejtése ez:

Klein Rézi, kozománya 10.000 frt., hátrányai: (Sz.) szeplős, (K) kancsal; előnyei: (z. n. t.) zongorozni nem tud; (Nb. 50.000 frt) nagybácsijától 50.000 frtot remélhet, ha tudniillik ha az elköltözik e siralomvölgyből.

Az utazó tőlünk is kért felvilágosításokat, s mi adtunk is neki, de legyenek nyugodtan az aradi hölgyek, mert mindegyiküknek a hozományhoz hozzáhozadtunk vagy 5000 forintot. A mű megjelenése elé várakozással tekintünk, s annak megbízhatóságában annyival inkább sem lehet kételkedni, mivel a szerkesztők egytől-egyig — nős emberek.

* **Személyi hír.** Török Ferencz csendőrtábornagy, miután az aradi szárnyparancsnokság felett szemlélt tartott, tegnap visszautazott Budapestre.

* **A minoritarend magyarországi főnökét:** Csák Czirjék Alajost szép kitüntetés érte: a pápa a hittudományok doktorává nevezte ki s megküldte neki dr. Csabay Paulin által a tudori gyűrűt és pápay okmányt, megbízván nevezett kiküldöttet, hogy a felavatást eszközölje. Az e részbeni ünnepélyesség vasárnap délután ment végbe a szokásos egyházi szertartások között. Dr. Csák Czirjék kitüntetése nemcsak a minorita-rend tagjainak körében keltett őszinte örömet, de örömmel veszi azt tudomásul a város közönsége is, mely a minoriák rendfőnökében és Arad plebániájában egy minden ízében derék, lelkes, magyar érzelmű papot tisztel.

* **Az új árvaház.** Tudvalevő, hisz az Alföld tüzetesen megírta annak idején, hogy az Aradváros által felépített tágas, modern berendezésű árvaháznak kezelése és gondozása iránt a polgári jótékony nőegylettel vannak folyamatban tárgyalások. A nőegylet megszüntetné a maga árvaházát és bizonyos módokat és feltételek mellett ő gondozná a városi árva-intézetet, melynek kétségkívül legjobb gazdája a nők lesznek. Ebben az ügyben az előmunkálatok már annyira előrehaladtak, hogy a nőegylet husvét hétfőjén közgyűlésre jön össze és tárgyalás alá veszi a város és az egylet között kötendő egyezményt és azokat a szabályokat, melyek az árvaház kezelésére vonatkoznak s melyek tervezetét Salacz Gyula polgármester, ki ez ügyet rendkívül lelkesedéssel hordja a szívére, dolgozta ki.

* **Arad a milleniumon.** Készülődnek nagy igyekezettel mindenfelé a milleniumra. Az aradi iskolaszék kiállítási szekrénye már el is készült. A tanintézeteket fényképekben mutatják be, továbbá grafikai táblázatot küldenek fel. Az aradi da legyletnek kétszáz forintot utalványozott ki a tanács, hogy a millenárius ünnepségeken résztvehessenek. — Battonya községe — mint levelezőnk írja — elhatározta, hogy a millenium emlékére nagyobb alapítványt tesz. A néptanítók fizetését, a községi segédjegyzők, illetve írások lakbéréit felemeli és az utóbbiakat állásukban a megyei törvényhatóság jóváhagyásával véglegesíti. Az erre szükséges összeg előteremtésére három egymásutáni évben egy százalékkal magasaabb pótdát fizetnek a derék battonyaiak. — Világoson április 16-án ünnepelik meg a honalapítás ezredéves fordulójának emlékét. Először isteni tisztelet lesz, melyen az ünnepi beszédet Horvát Lipót ottani plébános mondja. Dél előtt a képviselőtestület diszülést tart, délután pedig népiünnepély lesz, melynek költségeihez báró Bohus László százforinttal már hozzá is járult.

* **A rendőrfőkapitány szabadságon.** Sarló Domokos rendőrfőkapitány, aki már hónapok óta megrongált egészséggel kényszerítette

magát a munkába, tegnap tizenöt napi szabadságra ment, hogy Budapesten, a Lukács-fürdőben gyógykezeltesse magát. A helyettese ez időre Green Nándor alkapitány.

* **Az utolsó ebéd.** Ma délelőtt tizenkét órakor lesz a templom-utcai fuiskola épületében a szegény tanulók számára ez idényben az utolsó találás. A szegénytanulókat segélyző-egylet teljes négy hónapon keresztül, egész télen át 120—140 szegény gyermeket látott el meleg étellel és ma befejezi ez idénre emberbaráti munkásságát, mert itt a tavasz, a szegény emberek is kereshetnek annyit, hogy gondoskodjanak övéikről. Ez alkalomból a szegénytanulók egyletének választmányi tagjai háromnegyed 12 órakor egybegyűlnek az iskolában Hauer Károlyné ezredesnével az élükön s bizonyos ünnepélyességgel fog az utolsó ebéd végbemenni.

* **A megyei kórház kibővítése** dolgában tegnap délelőtt tárgyalás volt a vármegyeházán és azután a kórházépületben, a helyszínén. Dr. Farkas Jenő egészségügyi felügyelő érkezett ugyanis Aradra, hogy a megye által tervezett kibővítési munkálatok felől hivatalos információt szerezzen. Ez alkalomból összehívták a kórházi bizottságot, melynek ülésén Szathmáry Gyula alispán elnökölte alatt Bohus Zsigmond báró, Dániel Gergely és László, dr. Issekutz Károly főorvos, Nachtnébel Ödön, Ormos Péter, Purgly János, dr. Parecz Gyula, Schwób Aurél, Szentpétery Antal és Vörös Vidor tagok voltak jelen. A kórházban Ma ttavovszky igazgató fogadta a bizottságot s megmutatta az egészségügyi felügyelőnek az összes helyiségeket, kitüntetvén, hogy a kórház mai térbeli viszonyai egyáltalán nem elégségesek s az intézet kibővítésére okvetlenül szükség van. A kibővítés a szomszédos Bogdánffy-féle telek beépítésével van tervezve és a terveket még Jiraszek Lajos készítette el. A miniszteri kiküldött meggyőződött arról, hogy a kórház tovább építése elodázhatlan s így remény van rá, hogy már a legközelebbi megyegyűlésen ebben az ügyben megtörténik a döntő elhatározás.

* **A télbúndák napja.** A civilizált nyugateurópai ember köztisztelőben álló leveli békája: Falb Rudolf ur, most vasárnapra olyan kritikus napot jósolt, aminőre azok a bizonyos legöregebb nagybácsik sem emlékeznek vissza. Miután azonban Falbnak csak annyi hitelt adnak a józan meteorológiának hivi, mint Kmetykó János az utra készen álló kardaloknak, az aradiak kirándulásokat terveztek a zöldbe virágvasárnapjára. Pedig most az egyszer a magasságbéli időjárás-tudósítótól elég hiteles értesítést kapott Falb, mert csakugyan olyan didergős idő volt, hogy a téli kabátokat újra aktív szolgálatra rendelték be tulajdonosaik. A színházi kóristák egyébtől tartottak: hogy a hétfő lesz rájuk kritikus. Ha nem sikerült a jutalomjátékuk, mi lesz a vasuti bilétával? Hanem az aradi közönség gálans szokott ilyenkor lenni s Jakabffy Zoltánné egymagában vagy kétszáz forintot gyűjtött a számukra. Egyébként, hogy a búndákra ismét visszatérjek, még néhány napig divatképes marad, ha ugyan április elseje valami kánikulai programmal meg nem tréfálja az emberiséget.

* **Házasságok.** Dengl Béla aradi kereskedő április 16-án köt házasságot Temesvárott Krato vil Róza kisasszonnyal, Krato vil Ferenc ottani malomtulajdonos leányával. — Dankszky Gergely építőmester, a Fodor és Reisinger-cég művezetője, eljegyezte özv. Hingler Jánosné urnőt. — Magyar Sámuel dr. orvos tegnap tartotta kézfogóját Cs. Palotán Lóvy Jakab kereskedő Mariska leányával.

* **Az ülések hete.** A vármegye állandó választmányára csütörtökön d. e. 10 órakor tartja rendes havi ülését, a vármegyei közigazgatási bizottság április hó 7-én d. e. 9 órakor, a mezőgazdasági-bizottság ugyancsak április 7-én d. e. 11 órakor, a városi közigazgatási-bizottság pedig április 7-én, d. u. 4 órakor.

* **Katonai lóvásárlások.** Br. Zech ezredes, Kovács őrnagy és Baksa főállatorvos e há 29-én Vingán lovakat vásároltak a szegedi 3-ik honvéd huszár-ezred részére. Vingáról és s vingai járásból mintegy 30 drb lovat vettek, Az ár 280 és 300 frt között váltakozott.

* **Az aradi villamvasút.** A közuti vasutársaság halogatás nélkül akarja keresztülvinni életrevaló tervét, a vasutja villamerőre való be-

rendezését. Miután már a városi tanácssal az első formalitásokon tustek, a tervek elkészítésén dolgozik két budapesti mérnök, a kik tegnap érkeztek a célból Aradra.

* **Tűz Ötvenesen.** Nagy tűzvész pusztított szombat éjjel Zsele és Zky Róbert gróf ötvenesi uradalmában. Az egyik hízaló-istállóban 59 szarvasmarha bennégett, továbbá odaveszett számos gazdasági eszköz, nagyobb mennyiségű gabona stb. A kár meghaladja a 15,000 frtot, azonban csak a tűzoltók derekas magatartásának köszönhető, hogy a közeli szeszgyár is ki nem gyuladt. A tűz keletkezésének okát még nem tudák.

* **Eltette a kut.** Klemann Miklós fűszerkereskedő kutjának nem volt elegendő vize, elhatározta tehát, hogy azt mélyebbre ásatja. Találkozott is rá vállalkozó Jancsin János kutmester személyében. Folyt a munka vagy három napig minden baj nélkül, azonban mikor már a 20 méter felé tartott hirtelen vagy fél szekérre való föld a kut oldaláról levált s az ást maga alá temette. Nagymérvű csonttöréseket szenvedett s halva huzzák ki a mélységből.

* **Öngyilkos gimnázista.** Egy tizenhárom éves diágyerek, Gazdag Imre, a makói harangozónak fia, szülői lakásán felakasztotta magát. A különben jó tanulót valamelyik tanárja megbuktatta s nehogy szekundát kelljen a husvéti értesítőjében hazavinni, inkább öngyilkos lett.

Rövid hírek. Sikasztó pékségéd Brauner Hugó szerelmes lett s bánatáhae agyon akarta magát p e s g d z n i. A furesa öngyilkosságot a gazdája pénzével kísérlette meg. Ül magában. — S e r t é s v é s z. Német-szentpéteri levelezőnk értesítése szerint, a sertésvész ott megszűnt.

Hírek a hazából, és a nagyvilágból. Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter utasítást adott a magyar királyi államvasutak igazgatóságának az iránt, hogy a vasuti tisztviselők és egyéb alkalmazottak kinevezésére és előléptetésére vonatkozó javaslatokat sürgősen jerszszék fel hozzá jóváhagyás és aláírás végett. — **Szegeden.** Mihajlovics Sándor vasuti üzletvezetőségi tisztviselőt tegnap hajnalban a Bol-dogasszony-sugarúton egy téglarakáson ezméletlen állapotban találták. Nyakán és halántékán két seb tátongott. A kórházban egy pillanatra magához tért, de a vizsgálóbíróknak nem tudott felelni s délben meghalt. — **Egy papirkereskedő bukása** Weiszveld Dezső budapesti papirkereskedő és papirzaeszkőgyáros, mint értesülünk, fizetésképtelenséget jelentett be. A cég passzívái 275.000 forintba ruának. — **Pénzkrízis Bulgáriában.** A szófiai pénzpiacra már hónapok óta igen érzékeny pénzügyi kalamitás uralkodik, amit az ottomán bank külvívőségének behajtása okozott. — **Athénben** az a hír van elerjedve, hogy Erzsébet királyasszony korfui gyönyörű vllját, az Akilleont el akarja adni a korfuiakat az a hír nagon elszomorította. — **Szörnyeteg fia.** Brüsszelből borzasztó esetet jelentenek. Báró Cifaumont lüttichi egyetemi tanuló éjjel szüleinek párnái alá dinamit-bombát tett, hogy őket így légberobbantsa. A borzastó terv csak a véletlen kedvezése folytán hiúsult meg. A gonosztevőt — aki szüleitől 10,000 frankot is ellopt — Lilében elfogták. — **A fiatal gonosztevők** és a gyermekvédelem dolgában október hónapban nemzetközi kongresszus lesz Firenzében, melyen a magyar jogászvilág néhány kiváló tagja is részt fog venni. — **Leégett templom.** Lilleből óriási tűzvész hírért táviratozzák. A tűz, mely néhány munkás vigyázatlansága következtében támadt, teljesen elh a m v a s z t o t t e g y t e m p l o m o t.

x **Testegyenészeti műintézet.** Keleti J. czég. Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 17, az eddig-ele s e r v k ö t ö k és betegápolási eszközök készítésére létező gyárán kívül egy nagyszabású, a modern technikának teljesen megfelelő műhelyt nyitott Budapest, IV. Rostély-utca (Károly-laktanya 15) melyben orvossebészeti acéllárak, testegyenészeti készülékek, Hessaing-rendszerei elismert műderékfűzők, nyújtó és járógépek, mű-lábak és műkezek, valamint minden e szakmába vágó acéllárak, villanygépek, kötszerek stb. készíttetnek. Szenvedők, kiknek az ily készülékekre szükségük van, felkértenek, sziveskedjenek fenti czégtől költségelírányzatot, vagy képes árjegyséket kérni. Vagyontalanoknak minden lehető e

szakba vágó készülékek havi részletekre adatnak. Ismételődnak engedmény. Üzleti elv: Szigorú, pontos kiszolgálás, legjutányosabb árak.

x. A g a z d á k figyelmébe ajánljuk F ü r t e n b a c h Ferencz bécsuhelyi kocsi-kenőcs gyárosnak mai lapunkban közzétett hirdetését, ki tudvalevőleg már az 50-es év végén az iparágat egy újabb találmánnyal gazdagította, t. i. az úgynevezett belgái s a b. kocsi-kenőcs-csel, s azóta folyton a legnagyobb érdeklődés mellett gyártja.

Ezen hírneves czég most egy újabb gyártmánnyal lepte meg a piacot, különösen a t. gazda közönséget a k ü l ö n l e g e s t e n g e l y z s i r a d é k k a l o l a j é s f é l o l a j t e n g e l y r é s z é r e, m i á l t a l e g y n a g y h i á n y t p ó t o l.

Alkalmunk lévén nekünk is a kísérleti jegyzőkönyvekbe tekinthetni — a hol is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak ezen új találmánnyról.

x. A **Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 25 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csípőfájdalom, fejfájásnál, köszvény-nél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuknak bizonyultak, sőt járványkór-nál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szerré jó eredménnyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszer-tárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richler-féle« Horgony-Pain-Expellerre vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre figyelendő.

Gyászrovat.

— Temetés.

L e n d v a i Sándor, az »Első magyar általános biztosító-társaság« aradi főügynökének atyját Módoson nagy részvét mellett temették el. A gyászoló vendégek között ott voltak Zsirus Lajos kuriai bíró nagybecskereki törvényszéki elnök, a járásbíró-ság, a szolgabírói hivatal és az adóhivatal tisztikara s a város egész intelligenciája. A szertartást dr. F á n k Samu végezte, megható szavakkal méltatván az igaz becsületes munkában megőszült, ritka jellemű férfit érdemeit.

— özv. Krausz Károlyné

elhunytáról vesszük és adjuk részvétellel a következő gyászjelentést: Krausz Anna férj. Rózsay Pálné saját, férje Rózsay Pál, megyei kiadó, gyermeke Lujza és Ferike, nagybátyja Rosen Pál, nyug. plébános, sógora Rózsay József és neje szül. Hesz Mária, az elhunyt unokahúga Lepkovszky Amália nyug. ezredesné, úgy számos rokon és ösmerős évében is szomorodott szívvvel jelenti felejtethetetlen drága jó anyja, anyós, nagyanyjok és rokonok özv. K r a u s z K á r o l y n é szül. Fuszko Borbálának, folyó évi márczius hó 29-én, reggeli 7 $\frac{1}{2}$ órakor, életének 73.ik évében történt hirtelen elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai tegnap márczius hó 30-án d. u 4 és fél órakor tetették a felső temetőben örök nyugalomra. Az engesztelő gyászmise aldozat márczius hó 31-én, d. e. 10 órakor fog a főt, Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Áldás emlékére! Béke poraira!

— Halálozások.

C s u t a k Kálmán 1848—49-iki honvédezzredes márczius 28-án reggel Czepléden meghalt. Csutak a czeplédi társadalomnak tevékeny tagja volt. — S c h n e d á r János, a műegyetem nyugalmazott rendes tanára hosszas betegsége után 70 éves korában Gleisdorfba meghalt. A megboldogult tavaly vonult vissza a katedrától, ahol 45 évig működött.

— Jankó János.

A legjobb magyar művészek egyike, a legnépszerűbb karrikaturarajzoló az országban, Jankó János, mint mély részvétellel értesülünk, vasárnap, Wesselényi-utczai lakásán, hosszas betegsége után 63 éves korában meghalt. 1860-ban a Bolond Miska kezdte rajzainak közlését s azóta mintegy 70 ezer rajza látott napvilágot.

Irodalom, művészet.

Színház.

A nyári idény Aradon.

Leszkay színigazgató, mint már jeleztük, a téli idény és bérlet befejezése dacára sem fogja megszüntetni az előadásokat.

Az énekes személyzetét elbocsátva csak egy kisebb társulattal fog a nyár folytán játszani. Ez az első lépés Aradon a színművészet állandósítása érdekében, mert ha Leszkaynak az

idén sikerülni fog a nyarat — bizonyos szünidővel — keresztül küzdeni, úgy a jövő évre nagyobb apparattal fogja a színi-idényt egész évre kiterjeszteni.

Leszkay egyelőre még ápril hóban a színházban tartja előadásait, de a melegebb idők beálltával alkalmasabb helyiségről fog gondoskodni.

A színtársulat — helyesebben az a keret, mely arra a célra szolgál, hogy a tervezett vendégszereplések lehetővé váljanak — következő tagokból áll: Bácsné-Julia, Horváth Paula, Hunyadiné, Novák Irén, Rónaszékiné, Ajtainé, Csatár Győző, Hunyady József, Balla Kálmán, Rónaszéki Gusztáv, Szendrey Mihály, Tompa Kálmán, Szabó László, Czákó Vilmos.

A legközelebbi időben J á s z a y Mari, M á r k u s Emilia, U j h á z y és V i z v á r y vendégszerepeltetését vette tervbe az igazgató, a ki közben április hó folyamán a következő darabokból állítja össze a műsort: Ujdonságok: A minta férj, Legujabb botrány. Színművek: Arany ember, Egy szegény ifju története, Fourchamboult-család; vígjátékok: Huszár szerelem, Ibolya faló, Keleti utazás, Apósok, Végrehajtó, Nők harca, Sabin nők elrablása, Protekció, Csapodár, Nézd meg az anyját, Pezsgő, Falusiak, Méltóságos csizmadia.

A téli idény statisztikája.

Tegnap este bezárultak egy hétre a színház kapui, a társulat nagyobb része szétoszlík: vége a téli színidénynek.

Ebből az alkalomból a színházi iroda összeállította a szezon statisztikáját, melyből a következő érdekes adatokat iktatjuk ide:

Volt 184 előadás — bérletben 180, szünetben 4. Volt 36 délutáni előadás. Színre került 20 ujdonság és pedig 1 tragédia, 1 dráma, 2 színmű, 1 dramollette, 4 vígjáték, 5 énekes bohózat, 3 népszínmű és 3 operette. A 184 estét összesen 114 egész estét betöltő darab és hat kisebb darab töltötte be. Tragédia esett 10 estére, dráma és társadalmi színmű 42-re, vígjáték 38-ra, opera 9-re, kis opera vígjátékkal 5-re, bohózat és énekes vígjáték 28-ra, operette 29-re, népszínmű 20-ra, látványosság 2 estére. — Kétszernél többször színre kerültek: Uj honpolgár 11-szer, Tosca 6-szor, Nők barátja, Parasztszűlet 4—4-szer, Két Champignol, Tata-Tó, Klári, Pillangó-csata, Hunyady László, Telen, Ó Margaretha, Mi történt az éjjel? 3-szor. Vendégek voltak Blaha Lujza, Alden Iza, Kállay Lujza és Fenvesi Emil.

A társulat azon tagjainak működéséről, a kik most megváltak az aradi színpadtól, a következő adatok beszélnek:

A n g y a l Ilka első fellépése 1893. szeptember 30-án játszott 197-et, B a l a s s a Jenő első fellépése 1893. szept. 30-án játszott 497-et, D e l l i Emma első fellépés 1894. márcz. 20-án játszott 174-et, F e n y v e s s i Emil első fellépés 1894. márcz 27-én, játszott 310-et, G y ö n g y i Izsó első fellépés 1895. okt. 3-án játszott 91-et, M e z e y Mihály első fellépés 1894. ápr. 2-án játszott 89-et, P á l f y Nina első fellépés 1895. okt. 3-án játszott 67-et, S u g á r Aranka első fellépés 1894. márcz 26-án játszott 81-et, T ó v ö l g y i Margit első fellépése 1895. április 17-én játszott 67-et.

— Epilogus.

A tegnapi előadás már csak olyan jótékony-célú valami volt: a kóristák és kardalosnők javára. Játszani már nem igen érnek rá, mert a színház hátsó kis ajtajánál türelmetlenkedtek a konflisok és flakkerek gazdái, hogy a rendőrmíniszter (Gál) vagy Tosca kisasszony lekésik az esti gyorsvonatról. Így volt a többi szereplők nagy részével is. Az orient-expressz gyorsaságával »végigcsinálták« az egészet. Az utolsó előadás különben jól sikerült, mert a kar minden egyes tagjának jutott a kasszából vagy tizenöt forint, természetesen a gyűjtéseket is bele-számítva Gál Gyulának koszorut is adtak s melegen tapsolták T ó v ö l g y i Margitot. — Vasárnap »Aszalai uram leányai«-ban D e l l i E m

manak jutott ki az óvaciokból, de Balassa Jenőről sem feledkezett meg az a kis közönség, mely udvariatságnak tartotta volna a bizalmas jellegű estéről: a bucsuzásról elmaradni. A függöny legördült, mivelhogy ez máskülönbben is így szokott lenni, azonban mire újra felhúzzák, vasárnap este — mert addig nem tartanak előadásokat — már csak a kis nyári társulatot találja meg a publikum. Játsszanak annyi ambícióval, mint amennyi elvesztett tehetséget kell, jól-rosszul pótolniok.

— **Egyházi beszédek.** Irta Diószegi Mihály, turkevei ev. ref. s. lelkész. Ára 80 kr. A könyvhöz Harsányi Sándor ev. ref. lelképásztor irt előszót. Tizenkét hitszónoklat van a 100 oldalra terjedő könyvben. Némelyik ezek közül alkalmi. Abban mindegyik megegyezik, hogy jó magyaros stílusban van megírva s e mellett a fejtegetett eszmék is olyanok, hogy csak emelőlég hathatnak az olvasó lelkiületére.

Irodalmi és művészeti rövid hírek. **»Gyerekek-asszony«**, Bokor József új énekes vígjátéka, a mi tulajdonképen népszínmű, nagyon tetszett a budapesti népszínházban. A czímszerepet Küry Klára játszta. — **A szegedi Dugonics-társaság** pályázatai meddők maradtak, A Szegedről szóló néprajzi munkára hirdetett pályázatra csak egy pályamű érkezett be, de ez nem méltó a jutalomra. Az egyfelvonásos szindarabok közül dicsérettel tüntettek ki a bírálók egynehányat, de a pályadíjat ezeknek sem adták ki. — **Főúri műkedvelők az operában.** A kispesti fogadalmi templom javára husvét és pünkösd napja között az operaházban műkedvelői előadás lesz. Az előadást főrangú hölgyek rendezik. — **Humperdinck új műve.** A Jancsi és Juliska szerencsés kezű szerzője most ujabbban a »zalameai biróhoz« irt zenét és művét már elő is adták zajos sikerrel a kölni városi színházban.

Egyletek, társulatok.

Közygylések az ipartestületben.

Az ipartestületben az idén nem volt tisztujítás napirenden, így hát csak a második összehívásra lett határozatképes az évi közgyűlés, melyet ekkép vasárnap délelőtt tíz órakor tartottak meg Nikolits Péter elnökle alatt Green Nándor iparhatósági biztos jelenlétében.

A gyűlés az évi jelentés bemutatásával vette kezdetét, melyet Kiss Ferencz titkár adott elő. Lapunk ezt a szép jelentést már ismertette és a kerületi közgyűlés egyhangú helyesléssel vette azt tudomásul a zárszámadásokkal és mérlegkimutatásokkal együtt.

Azután az évi költségvetés tárgyalása következett, melynél sajnos, kissé megzavartatott az egyhangúság harmoniája. A testületi előjárás a testület derék és ügybuzgó hatósági biztosa iránti elismerésének azzal akart kifejezést adni, hogy a budapesti összes ipartestületek példájára mérsékelt tiszteletdíjat vett fel számára a költségvetésbe. Az ilyen tételt mindenütt egyhangulag kell, hogy elfogadják, mert annál nem az összeg nagyságában, de a felajánlás tényében van a megtisztelés annak részére, akit megakarnak tisztelni, már pedig egy ipartestület részéről a hatósági biztos, az egész iparbiráskodási eljárás vezetője, a ki minden héten egy estéjét a testület ügyeinek áldozza, érdemes arra, hogy az iparosság megtisztelje. A testület nagy többsége úgy is fogta azt fel, mégis akadt egy tag, a ki amiatt felszólt. Ebből az következett, hogy a tételt csak vita után fogadták el, igaz, hogy egyhangulag, de Green Nándor hatósági biztos azt nem fogadta el, hanem kijelentette, hogy ő csak kötelességet teljesít és így tiszteletdíjat nem fogadhat el. Erre a testület kimondta, hogy a Greennek felajánlott s általa visszaajánlott 100 frtot a rokkant alaphoz csatolja.

A gyűlés további folyamán Nagy Lajos vendéglős azon ajánlatát, melyet az iparosház emeleti helyiségeinek kibérlése iránt tett, az elnök, Mihalik József, Kiss Ferencz, Tavrov József, Körösy Mihály és Komjáthy Zsigmond felszólalásaik után elfogadták. Nagy Lajos évi 1200 frtért veszi bérbe az iparosház emeletét, a teremmel együtt, melyhez éttermekül hozzá csatolják a volt titkári lakást.

Ezen bérbeadás folytán az iparossegédek

szállója részére helyiségeket kell építeni. Ezt az udvar egy részének felhasználásával eszközlik 6000 frt költséggel még a nyár folyamán. Azok a lakosztályok és egyleti termek, melyek eddig az emeleten voltak elhelyezve, ennek folytán a szálló helyére, a földszintre költöztetnek le.

Az indítványok tárgyalásának során határozatba ment, hogy a testületi zászlót, melynek eszméjét már tavaly megpendítették, ez idén elkészítetik és jövő évi pünkösd napján ünnepélyesen felszentelik. Nagyon helyes; az ipartestületnek kell, hogy egy diszes zászlója legyen.

Végül Nikolits Péter elnöknek és Green Nándor hatósági biztosnak köszönetet szavaztak buzgó működésükért, mire a gyűlés eloszlott.

Ugyanaz nap délután az ipartestületi betegsegélyző pénztárnak volt a közgyűlése szintén Nikolits Péter elnökle alatt.

A Kiss Ferencz titkár által felolvasott évi jelentésből kitűnt, hogy a betegsegélyző pénztárnak 1895. év végével 3895 férfi és 590 nő tagja volt. Bevétele 17,184 frt 90 kr, kiadása pedig 15,274 frt 51 kr. — A jelentéseket és számadásokat tudomásul vették, a felmentvényeket megadták, majd megejtették a megüresedett különböző bizottsági állások betöltésére a választás.

Megválasztottak igazgatósági tagoknak az alkalmazottak sorából: Schusztar Ede képfaragó, Sarkadi Kálmán asztalos. Póttagok Modliba Viktor, Stéger István szipész. A felügyelő-bizottságba rendes tagoknak a munkaadók sorából: Hoffmann Viktor sütőmester (elnök), az alkalmazottak sorából: Flezsár Agoston, kefekötő segéd, Somogyi Sándor asztalos segéd. Póttagoknak a munkaadók sorából: Stanulovics Lázár szabómester, az alkalmazottak sorából: Hingler Viktor kárpitos segéd, Gönczö András csizmadia segéd, a választott bíróságokba a munkaadók sorából Rosmanith Albert butorgyáros (elnök), Lénárt Imre kádármester, az alkalmazottak sorából Jeck György sütő segéd, Orth Lajos asztalos segéd, ifj. Kintzig Péter asztalos segéd, Rosenberg Adolf pipakesztő segéd; póttagoknak a munkaadók sorából: Csámszky Lajos kádármester. Alkalmazottak sorából: Szabolczky Kálmán cipész segéd, Dudás József lakatos segédek.

— A tűzoltók közgyűlése.

Az aradi önkéntes tűzoltó-egylet vasárnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését. Elsőben is Schör Albert h. főparancsnok indítványára a beteg Múlek Lajos dr. országgyűlési képviselőt, az aradi tűzoltókar főparancsnokát táviratilag üdvözltek. Azután áttértek a napirendre. Az 1895. évi jelentést s számadásokat tudomásul vették s arra a felmentést meg is adták, valamint a f. évi költségvetést is jóváhagyták s Illics Arzen számvivőnek 14 évi díjtalan munkálkodásért 40 frt tiszteletdíjat szavaztak meg. Elhatározták továbbá, hogy újabb nagy kocsifecskendőt szereznek be, továbbá az alapszabályok néhány pontjának kiegészítését s hogy az eddigi 28 évenként tartani szokott tisztujítás ezután évenként történjék meg. A közgyűlés a tisztikar helyettes tagjai közül s következőket véglegesítette: Zöldi Jenő h. főparancsnokul, Millig Mátyást osztályparancsnoki rangfokozattal szertárnokul és Nikolits Pétert osztályparancsnokul, II-od osztályparancsnokul Panker Viktort, szakaszparancsnokul: Schwelengraber Gyulát, titkáru Rubenescu Ágostont, szertárnokul Román Vilmost, számvevőül Illics Arzént és parancsnoksági tagul Krönbberger Mórt.

— A kereskedő-kör közgyűlése.

Az aradi kereskedő-kör vasárnap délután tartott közgyűlésének legkimagaslóbb része: Pássa Soma indítványa volt, hogy a millenniumot ez az egyesület is ünnepelje meg valamiképpen. Elhatározták, hogy a nyár folyamán disz-közygylést tartanak, mely alkalommal a kör husz éves fennállását is megjubilálják.

A közgyűlésen Tedeschi Viktor elnökölt; a kör különböző osztályainak jelentéseit Révész Lajos olvasta fel, így Ladányi Arnold belügyi igazgató jelentését, Barth Lajos és Létán János jelentéseit a közművelődésről és a vigalmakról, Keppich Zsigmond és Löwenstein Lajos jelentését a hely-

eszközölő osztály eredményeiről. Utána Tedeschi Viktor tett jelentést a számvizsgáló bizottság vizsgálatáról.

A tisztujítás eredménye:

Elnök: Tedeschi Viktor; alelnök: Wechsler József; belügyi igazgató: Ladányi Arnold, helyeszközölő-főnök: Keppich Zsigmond; közművelődési igazgatója: Létán János; háznagy: Nádler Lajos; titkárok: Schwab Viktor, Löwenstein Lajos, ifj. Szojka János; jegyzők: Belich Miklós, Winkler Zsigmond, Novotny Lajos; pénztárnok: Weinberger János; ellenőr: Baumann János; könyvtárnok: Seelinger Ede és Grallert Rezső; ügyész: Rosenberg Károly dr. Választmányi tagok: Adler Andor, Brunner Géza, Deimel L., Gruber Ernő, Guld Emil, dr. Hecht Adolf, Holzeisen József, Krausz Sámuel, Lévai Adolf, Meer Ármán, Müller József, Neubauer Manó, Popp József, Pinterits Károly, Révész Lajos, Ravasz Imre, Singer S. Sándor, Schmitz Gyula, Weinberger Ferencz, Zimmermann Ignác. Póttagok: Michelstädter Kálmán József, Koczander Ignác, Koczisky Mihály, Szauer Albert. Számvizsgáló-bizottság: Bing Ede elnök, Funkelstein József, Inkei Emil, Kell Manó.

— A Lloyd-társulat közgyűlése.

A Lloyd társulat tegnapi közgyűlésén szép szavakkal emlékezett meg Bing Vilmos elnök a millenniumról. Nem mulaszthatja el, ugymond elnök, hogy e helyütt meg ne emlékezzék hazánk ezredéves fennállásának ünnepéről. Méltó büszkeség tölti el minden hazafi keblét, hogy nemzetünk már mint a legelőrehaladottabb államok egyike ülheti meg ez ünnepet. Utal továbbá arra, hogy hazánk fentartója és eltetője eddig főképp a földmívelés volt. Ma már azonban mindinkább fontos tényezővé kezd válni az ipar és kereskedelem s ha azt akarjuk, hogy az új ezredévben is tovább fejlődjék nemzetünk s versenyt tarthassunk a nyugodti államokkal, akkor az ipar és kereskedelem fejlesztésére kell törekednünk. Eppen ezért az új ezredévben kereskedelmünkre s így kereskedőinkre igen fontos feladat vár.

A titkár az ülés elején felolvasta a választmány jelentését, mely a múlt év gazdátági viszonyainak jellemzését év a választmány működését foglalja magában. Az évi jelentést a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette s a számvizsgáló bizottság jelentésének meghallgatása után a választmánynak a felmentvényt megadta. Braun Ede ekkor indítványba hozta, hogy az elnökségnek és választmánynak múlt évi működéséért köszönet szavastassék s minthogy a tisztikar mandátuma lejárt, választassék meg újból, egyhangulag, a régi tisztikar. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az indítványt, mire elnök a régi tisztikart újból megválasztottnak nyilvánította. Bing Vilmos elnök úgy a maga, mint a tisztikar nevében megköszönte a bizalmat s biztosította a közgyűlést, hogy a választmány mindig a társulati s kereskedelmi érdekek előmozdítására fog törekedni.

— A nőegylet közgyűlése.

Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet f. évi április hó 6-án — husvét másodnapján — d. u. 3 órakor, a városháza tanácstermében, rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egylet minden érdeklődő tagját tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: Az Arad sz. kir. város közönségével a városi új árvaház kezelésére és gondozására nézve kötendő egyezés s az ezzel kapcsolatos árvaházi alapszabályok elfogadása. Arad, 1896. márczius hó 29-én. Özv. Purgly Jánosné, fővédasszony.

— Elhalasztott közgyűlés.

Az aradi kerületi betegsegélyző-pénztár vasárnap délelőttre hirdetett közgyűlést — a tagok részvétlensége miatt — április 12-ére halasztotta.

— Vingai tűzoltókar.

A vingai önkéntes tűzoltó-egylet múlt héten tartotta évi közgyűlését Veress Lajos főparancsnok elnökle alatt. Elhatározták, hogy az egylet 24 taggal a folyó évi augusztus hóban Budapesten tartandó országos tűzoltói versenyen részt vesz. Versenyük a tűzi fecskendő fel- és leszereléséből fog állani.

— Tornaegylet.

Az »Aradi Tornaegylet« és az annak kebelében fennálló vívőkör tagjait tisztelettel értesitem, hogy a torna és vívó órák a szokásos husvéti szünet alatt március 30-ikától április 7-ig bezárólag szünetelni fognak. Aradon, 1896. március hó 31-ikén. Elnöki megbízásból: Nagy Sándor, titkár-művezető.

Sport.

— Urlovasok versenye Aradon.

Az urlovasok szövetkezete — mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi — június 28. és 29-ikén Aradon érdekes lóversenyt rendez. Legközelebb már a futtatások teljes programját is nyilvánosságra bocsátják.

Napirend.

Időjelzés. A központi időjelzési intézetnek távirati jelentése szerint mára a következő idő várható: Borus, esős, szeles.

Szabadságharchozi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület) nyitva van mindennap d. e. 10-től 12 óráig, d. n. 2 óráig 5 óráig. — Bemenet díjtalan.

Kölessy-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség polgári iskola, földszint.

Április 6. A polgári jótékony nőegylet rendkívüli közgyűlése d. n. 3 órakor a városházán.

Közgazdaság.

* **Szőlészeti tanítás** Vingán. K a t o c z Simon szőlészeti és borászati felügyelő március 27-én Vingán elméleti és gyakorlati előadást tartott a szőlészeti köréből. Megmutatta az ojtás, ojtvány iskoláztatás, szőlő ültetés, tőkemetszés helyes kezelését. Az érdekes előadást oly nagyszámú közönség hallgatta meg, hogy a felügyelő örömet fejezte ki a fölött s ugymond; »Még Verscezen sem találtam ily előkészületeket és érdeklődést! Bizony a vándor tanárok jól tennék, ha a hegyvidék mellett a távolabb fekvő helyiségeket is többször méltatnák figyelmükre. Előadás után kedélyes lakoma volt Halikin János szőlőbirtokos kolnájában.

Üzlet, forgalom.

Gabonaüzlet.

Budapesti gabonaüzleti szemle.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márcz 29.

Mult héten kezdetben szilárd volt az irányzat, később azonban a lanya külföldi jelentések következtében ismét kedvezőtlenre fordult a hangulat.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenhetjük:

B u z a. A jobb vételkedv következtében az irányzat kezdetben szilárdult, az árak csekélységet nyertek, hanem emez emelkedés majdnem ismét veszendőbe ment és így 150,000 mm. forgalom után jóformán változatlan árakkal hagyjuk el az üzletet 510,000 mm. hozatal mellett. A határidőpiacon zárul tavaszi buza 6.74—76 frttal, május júniusi buza 6.79—81 frttal, őszi buza 7.03—05 frttal.

R o z s szintén csak kezdetben volt szilárd. Feltehető, hogy még ama csekély tételek, melyek felmondásra kerülnek, sem találhatnak felvételt. Ma 6.30—40 frtot fizetnek helyben és budapesti paritással. Szokvány zárul tavaszi 6.35—37 frttal, őszi 5.84—86 frttal.

Á r p a takarmány és gyöngyárpagyártási célokra továbbra is elhanyagolva maradt és csak gyárosok vesznek olykor-olykor néhány vaggont, Mérés-kelt forgalom után e cikk ma 4.70—6.— frtot jegyez. Állomási árpában nincs üzlet.

Z a b tartósan szilárd. A hozatal erősebb, de kereslet is állandóan igen élénk. Az eladott 4500 mmzsa szín és tisztaság szerint 6.20—6.60 frtot ért el helyben. Tavaszi zab 6.21—6.23 frton zárul.

T e n g e r i. Ezen cikkből nem érkezék feladatlan áru. Ma fizetnek: Budapesten 4 frt 05 krt, Kőbányán 4 frt 10 krt. Állomásokon kevés forgalom van, Ujvidéken 3.65 frt, Karcson 3.35 frtot engedélyeztek. A határidőpiacon zárul szokvány máj-júniusra 4.11—13, jul.-augusztusra 4.29—31 forinton.

Budapesti gabonaüzlet.

— Távirat, március 30. —

A gabonátörsdén az esős időjárás következtében a hangulat gyenge volt. A forgalom csekély terjedelmű lévén,

az árakban nem igen mutatkozott valamelyes változás. A rep-czét elhanyagolják.

Az árak változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Buza tav.—	6.75	6.76	Tengeri új 96-os	4.11	4.12
Buza júniusra	6.35	6.37	Zab tavaszi	6.16	6.17
Rozs tavaszi	6.20	6.22	Zab őszi	—	—
Rozs őszi	—	—	Káposzta-repcze	10.75	10.80

Zárul öt órakor:

Buza őszi	—	—	—	6.71	6.73
Buza tavaszi	—	—	—	6.32	6.33
Rozs	—	—	—	6.22	6.24
Tengeri 1896-ra	—	—	—	4.09	4.10
Zab júniusra	—	—	—	—	—
Repcze	—	—	—	10.65	10.75

Szesz.

Aradi szeszüzlet.

— Március 30. —

Szesz. Nyers szesz készáru nagyban 51.—, kicsinyben 51.50 hordó nélkül per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Értéküzlet.

Budapesti értéktőzsde.

— Távirat: március 30. —

Az értéktőzsde hangulata ma nem volt élénk. A kereslet és a kínálat egyaránt csekély lévén, csak korlátozott forgalom fejlődhetett ki s mégis inkább a lanya irányzat volt tulsúlyban.

Jegyzések a déli tőzsde megnyitásakor:

Osztrák hitelrészvény	374.—
Magyar hitelrészvény	410.25
Városi villamos vzsuti részvény	270.—

Ez utóbbi papír a kedvező osztalék hírek következtében nagyobb figyelemben részesült.

Zárul öt órakor:

Osztrák hitelrészvény	—	—	375.30
Magyar hitel	—	—	211.50
Magy. leszámítoló	—	—	247.—
Osztrák államvasutak	—	—	349.—

Hivatalos árfolyamok.

— Március 30. —

Távirati tudósítás.

Magyar aranyjárdék 4%	121.50
Magyar koronajárdék 4%	98.80
Magyar arany 4% vasuti kölcsön	123.75
Magyar ezüst 4% vasuti kölcsön	101.50
Magyar keleti vasut 1876.	121.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	96.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	160.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	142.—
Osztrák papírbárdék	100.75
Osztrák járdék ezüstben	100.75
Osztrák járdék aranyban	122.25
Osztrák korona járdék 4%	101.—
1860-iki államsorsjegyek	147.25
Osztrák-magyar-bank-részvény	980.—
Magyar hitelbank-részvény	409.75
Osztrák hitelintézet-részvény	373.50
Osztrák-magyar államvasut	346.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.55
Német birodalmi márka	58.85
London	120.60
Páris	47.80

Sertésüzlet.

Budapesti sertés árak.

(Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.)

— március 30.

Hízott sertések ára: A) Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—400 kg-ron súlyban) — krig. Fiatal nehéz (páronként 320 kg-ron felüli súlyban) — krig. Fiatal közép (páronként 251—320 kg-ron súlyban) 46.—47 krig. Fiatal könnyű (páronként 250 kg-ig terjedő súlyban) 44.—45.— krig. II. Magyar szedett: — Nehéz páronként (280 kg-ron felüli súlyban) — krig. — Közép (páronként 220—280 kg-ron súlyban) — krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő súlyban) — krig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 32 kg-ron felüli súlyban) — krig. — Közép (páronként 250—320 kg-ron súlyban) — krig. — Könnyű (páronként 350 kg-ig terjedő súlyban) — krig. — IV. Romániai eredetű (Stachl). Nehéz (páronként 240 kg-grammig terjedő súlyban) — krig. — Könnyű (páronként 240 kg-grammig terjedő súlyban) — krig. — V. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kg-ron felüli súlyban — krig. Közép páronként 220—260 kg-ron súlyban — krig. — Könnyű páronként 22 kg-ig terjedő súlyban) — krig. — krajczár.

Sertésleltárszám: 1896. év március 27-ik napján volt készlet 15552 darab, 1896. március 28-ik napján felhajtott — darab, 1896. március 28-ik napján elszállított 360 darab, 1896. március 26-ik napjára maradt készletben 15192 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Felelős szerkesztő: Edvi-Ilés László.

Kiadó: Varga József és Társa.

MINDENIÜTT KAPHATÓ. 17 KITIINTETŐ ÉREM

LEGFINOMABB MINOSEG

CHOCOLAT
SUCHARD
NEUCHÂTEL (SCHWEIZ)
CACAO

OLCSÓ ÁRAK

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

101 Füzető • 1KG=200 Csésze

Francia folyékony

154 3—10

hajfestő,

(Cromatique Parisien),

melylyel minden hajat tetszés szerint 10 perc alatt állandóan megfesthetni feketére, barnára vagy szőkére. Tulajdonságai: a szín állandó s a természetes színtől meg nem különböztethető, az alkalmazás egyszerű. Ára 2 frt. A készülékek (csészék, kefék stb.) 60 kr.

Kapható Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában

Ring Lajos,

Angyalhöz csatolt gyógyszertárban, ARADON,
Asztalos Sándor-utca 1. szám.

Gyors és biztos segély

gyomorhaj és annak következményei ellen.

A legjobb és leghatásosabb gyógyszer az egészség fenntartására, a nedv és vérnek tisztítására és tisztántartására és jó emésztés előidézésére a már mindenütt ismert és kedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsam

A legjobb és leghatékonyabb gyógyfűvekből leggondosabban elkészítve, igen hatásosnak bizonyult emésztési nehézségeknél, gyomorgörccsnél, étvágytalanságnál, savanyu böfögésnél, vértőlulással, aranyeres bántalmaknál stb. stb. Ezen kitűnő tulajdonságainál fogva, biztos és jónak bizonyult háziszerré vált.

Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üveg 50 kr. Több ezer elismerő és dícsérő irat van kitéve szíves betekintés végett.

ÓVÁS! Csatlódások elkerülése végett mindenkit figyel

meztetek, hogy minden üveg az egyedül én általam eredeti előírás szerint készített, Dr. Rosa életbalzsama, két kartonba van begyűjtve, melynek hossz-oldalán »Dr. Rosa életbalzsama.« B. Fragner gyógyszertára a fekete sashoz, Prága 205 III. felirással van ellátva, német, cseh, magyar és francia nyelven, homlokzatán törvényszerűleg bejegyzett alábbi védjeggyel. Dr. Rosa életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárban

Fragner B. gyógyszertárban »zum schwarzen Adler« József gyógyszertárban. — Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszertára raktáron tartja ezen életbalzsamot. — Ugyanott kapható:

Prágai egyetemes házi kenőcs

mindennemű gyulladás, seb és daganat ellen, több ezer köszönő irat által biztos hatásának ismert szer. Biztos sikerrel alkalmazható gyulladásoknál, tejszékedéseknél és emlékményedésnél a gyermekválasztásnál, kelevényeknél, vérdaganatnál, genyedésnél, pokolvarnál, körömdagadatnál, kézen vagy lábon előforduló körörmé ellen, keményedéseknél, daganatoknál, mirigy-daganatoknál, elzsírosodásnál stb. Minden gyulladás daganat, keményedés a legrövidebb idő alatt meggyógyíttatik; ha azonban genyvedés állt be, akkor a daganat legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül kiszivatik.

— 25 és 30 kros dobozokban. —

ÓVÁS! Minthogy a »prágai egyetemes ház-

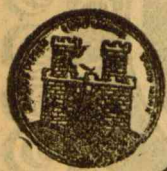
kenőcs« igen gyakran hamisítottatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy eredeti aláírás szerint csakis nálam készítettik. Az csakis akkor valódi, ha a sárga ércdobozba, a melybe töltetik, vörös használati utasításba (9 nyelven van nyomva) és két kartonba, mely a fentebbi védjeggyel van ellátva, van göngyölve.

Fül-balzsam. A legkipróbáltabb és számtalan kísérlet által kitűnőnek bizonyult gyógyszer nagyothallók és siketek gyógyírására. 1 üvegnek 1 frt.

Minden járműtulajdonosnak fontos.

Furtenbach Ferencz

I. Bécsújhegyi gyanta- és terpentín-finomító,
kátány és zsírtérmekek gyára Bécsújhegy

Eddig még el nem ért zsírozási képességi
új különleges tengelykenőcs
olaj és félolaj tengelyekhez.

Minden befagyás, megmelegedés, elcsorgás nélkül kijárt tengelyeknél nélkülözhetlen, felette cöl-szerű nyitott teherkocsi tengelyeknél, alkalmazható mindennemű kenőkészülékhez.

Vegyileg megvizsgálva: Gyakorlatilag kipróbálva: Savanyú, viz- és harcmentes.

Szétküldetik eredeti bádogszelencékben 4 kilogramm sulyal.
Árak szelencénként:
Az osztrák-magyar monarchia bármely postaállomására bérmentve 1—5 kgm-os szelence 2 fnt 50 kr.
Bosznia és Hercegovina területére 2 fnt 75 kr.
A külföldre franco Bécsújhegy 2 fnt 25 kr.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hímest híziszer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító, betörősekként alkalmazatik községekben, csúszál, tagcsúszál és megfázásoknál és az orvosok által betörősekre mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Horgony-Pain-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fnt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban kapható. Bévásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üvegét „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

Richter E. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállító,
Budapest (Thüringia).

Eddig felülmúlhatatlan! Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított

MÁJOLAJ

törvényesen védett adjusztálásban

Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 fnt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker., Heumarkt 3., valamint az osztr. magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Utánzatok a törvény szigorával üldözöttek.
Főraktár és főelárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

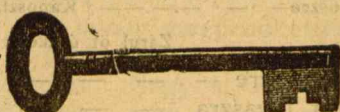
Maager Vilmos Bécs, III/3., Heumarkt 3.

14—4—8

Schicht szin-szappanja

törvényesen bejegyzett védjegy

100 18—30

Igen jó kiszáritva, kitűnően tisztít, használva nagy megtakarítás érhető el. Általában legjobb, mely ezen minőségben létezik, ruhamosásra, nemkülömben kézmosásra kitűnő és egészen ártalmatlan.

Egy kísérletet ezen szappannal senki sem fog megbánni.

Kapható minden kereskedésben.

Gazdasszonyi

eből vagy lisztből

házvezetőnől állást óhaj

egy tisztességes fiatal özvegy, ki minden házi teendőkben jártas; esetleg gyermekek mellé szerény igények mellett.

Szíves ajánlatok „Bús özvegy” czimen a lap kiadóhivatalába küldendők.

Hölgyek figyelmébe!

ROZSNYAY MÁTYÁS

gyógyszertára és művegyészeti laboratoriuma

→ Arad — Szabadság-tér. ←

Elterjedtsége és számtalan elismerő nyilatkozat bizonyítja, hogy az alatt felsorolt „Serail készítmények”, melyek ártalmas anyagokat nem tartalmaznak, minden alkalommal a legjobb eredményt érték el, s fölülmulnak e tekintetben minden más hasonló készítményt.

SERAIL ARCZENŐ már rövid használat után is eltávolít az arczról minden szep-
lőt, pattanást és májfoltot, az arczot üdévé teszi. Egy tégely 35 kr., nagy tégely 70 kr.

SERAIL HÖLGPOR kedvelt, igen finom toilette pudre, nagyon jól tapad, teljesen ártalmatlan. Kapható fehér, rózsaszín és rachel színben. Egy doboz ára 70 kr.

SERAIL SZAPPAN a legjobb mosdó szappan, az arczenő használatánál nélkülözhetlen. Egy darab ára 30 kr.

DEPILATORIUM, legbiztosabb szer az arczon előforduló szőrszálak eltávolítására. Eredmény egy pár pillanat alatt. Egy üveg ára 50 kr.

FENYŐ-ILLAT, kellemes és tartós illatánál fogva minden más készítményt fölülmul. Kis üveg 40 kr., nagy üveg 70 kr.

Figyelmeztetik a tisztelt közönség, hogy a fenti készítmények beszerzésénél határozottan **Rozsnyay-félét** kérjen.

5 forintot meghaladó rendelmények portómentesen lesznek megküldve. 54

Raktáron tartja az összes bel- és külföldi gyógykülönlegességeket.

Csak ROZSNYAY-félét fogadjon el!

STEIGERWALD A. butortermo

Arad, Andrassy-tér 15. sz. (a „Nádor” szállodával szemben.)

Nagy raktár salon ebédlő és háló szobákból, izléses kárpitos butorokból és mindennemű matt butorokból.

Nagy választék szőnyegek és függönyökben. Videki megrendelések pontosan teljesítenek.

556

